

erooft ons
ant genade
en beginne
van herstel
schepping
zienigheid,
in de eene
pening.

reformeerde
eg opgaan,
eft. Zoodra
van Gods
veer tegen
schepping
tie, gunst-
de funda-
de confes-
ter te hand-
trijders als

en andere
erfenis van
aover diens
n met een
in Kuiper
hij ga ach-
de vaderen
leden heb-
hij snijde
itgesneden
rferenis vei-
laar eerste
het zuivere
ovenschrif-
erde theo-
stracht ont-

REMMER.

hebben dit
nummer";
s de vraag
ing van de
j de jaars-
den, zullen
n de dagen
en de len-
to's-op-flu-

echismus",
s nieuwste
igrekend.
e weet wat
at de man
aair mond
al zeggen:
as Barth's
ig met be-
sten, wordt
zing ervan
e t l a n d-
at, zooda-
rdt, de ve-
ndelijk te-
n weten-
et stunte-
i man, die
n, toen hij
vang heeft
m het we-
en. Het is
zen vorm,
en bedrukt

in te gaan
ienigheid);
ig aan het
hat seine
K. S.

voor 1951.

over dezen
adden een
n met een
n, de Wet-
ben uitge-
op tijd, en
le geen zin

nplaar ook
formeerden
ds de ver-
et warmte
kring wel
ld de voor-

waar weg-
genoemde
reformeerde
ar uitnoo-
kanten van
weigerd en

van de doorbraak geen „beking” ondergingen. De medewerkers zijn voor Januari Ds R. H. Bremmer; Februari Ds Jac. van Nieuwkoop; Maart Ds W. Scheele; April Ds J. J. Arnold; Mei Ds J. W. Verheij; Juni Ds J. Keizer; Juli Ds B. Geuchies; Augustus Ds G. Spijker; September Ds H. C. Overeem; October Ds H. Vogel; November Ds W. Scheele; December Ds J. C. Janse.

Onder elke overdenking vindt men de initialen van den schrijver. We hebben ons mes in het „bloe” gezet en het grondig vernield. Natuurlijk alleen om te weten of we een aanbeveling konden schrijven na ten minste iets gelezen te hebben. Het kon. Hier wordt gearbeid ter Schriftopening en niet een praatje opgehangen aan een tekst. Boven elk blaadje vindt men het te lezen Schriftgedeelte. Aan het eind wordt een te zingen (of anders te lezen) psalmvers aangegeven.

Wie voor een familielid of vriend nog een kalender wil bestellen, schrijfe een briefkaart. Indien voorradig wordt voor verzending gezorgd door de Kalendercommissie, De Wetstraat 13, Arnhem.

De kalender is om zijn Schriftopening een werkelijke vooruitgang. K. S.

„Zendingskalender 1951”. Uitgave van Hendrik de Cockstichting, Stadhouderslaan 25a, Groningen.

Het onderscheid tusschen den Arnhemschen en den Groningschen kalender zal wel bekend zijn: dagkalender de ééne, voor élkén dag tekst met bespreking, tweemaand-kalender de andere, voor elke twee maanden één blad, met teekening in kleurendruk, kalender, feest- en gedenkdagen, maanstanden, en op de achterzijde een artikel, samenhangend met de zending; medewerkers voor dit jaar ds D. van Dijk, ds S. S. Cnossen, ds H. Veltman, ds D. Vreugdenhil, ds J. P. v. d. Stoel, sr J. v. Egmond. Die zuster maakt heusch geen verlegen figuur naast die vijf theologen. Ik heb eens, maar dat was al jaren en jaren geleden, 'n hoogleeraar in Amsterdam hooren verzuchten: wie kan nu eens interessant over de zending schrijven? Hij bedoelde het woord „interessant” goed en de vraag was óók goed. Ze was ook actueel. Men heeft op het gebied van de voorlichting inzake de zending het roer heelemaal omgeworpen. Welnu — ook deze zuster kan interessant over de zending schrijven. Het lijkt me de moeite te loonen als van onze arbeiders op het terrein we meer van die bijdragen krijgen, niet in den rapport-stijl.

We bevelen ook dezen kalender hartelijk aan. Papier goed, druk verzorgd, en teekeningen zóó, dat het element „wandversiering” niet in gedrang komt. De prijs is f 1.—, maar Zendingcommissies hebben korting. K. S.

Dr G. Ch. Aalders, „Esther”. Dr S. Greijdanus „I—II Petrus”. Dr F. W. Grosheide, „Jacobus”. Dr S. Greijdanus, „Judas”. Alle: onderdeelen van de Korte Verklaring der H. S. met nieuwe Vertaling, Kampen, J. H. Kok N.V., 1950.

Wederom vier deeltjes in drie banden van de K. V. in herdruk. Wat we reeds meermalen opmerkten, geldt ook nu: de reeks als geheel blijven we dankbaar ontvangen als bijdragen tot het verstaan der H. Schrift. Het treft ons weer: in één bandje een schors en een geschorste, die niet meer preeken mocht van Godswege volgens zijn confrère. Wel de Schrift openen..... We hopen, dat de advocaat van de groep studenten, die destijds zich heeft afgescheiden van het toenmalige Studentencorps Fides Quaerit Intellectum, en toen den naam heeft opgedischt van het Corps, dat ze verlaten hadden, tegen de N.V. J. H. Kok geen proces zal beginnen, omdat ze onder den naam van Greijdanus terecht, maar dan ook in lijnrechte tegenspraak met de tastbare onwaarheden van dezen advocaat, waarvoor nog pas de Heere gedankt is in den kring der schorsers (dr de Bondt sprak zoo iets over God, die de oogen geopend had) heeft laten afdrukken: „in leven Hoogleeraar aan de Theologische Hoogeschool”. Wij vinden dat juist; die advocaat niet. En Grosheide ook niet. Om maar niet verder te tasten in de narigheden.

Over het deeltje Esther heb ik een ander maal reeds eenige dingen opgemerkt. K. S.

Dr C. Bouma, „Het Evangelie naar Johannes”, deel I, deel II, Korte Verklaring, Kampen, J. H. Kok N.V., 1950.

Wijlen dr C. Bouma, dien we ons reeds uit den studententijd herinneren als nauwkeurig en niet van humor ontblooten leerling van Lindeboom als exegeet, en die toen reeds groote belangstelling aan den dag lei voor tekst en exegese van het N. T., heeft in de K. V. Johannes' Evangelie toegewezen gekregen. Eén van die gevallen, waarin de auteur van den Bottenburg-Kommentaar voor een bepaald bijbelboek een ander is dan de voor dit boek optredende bewerker in de K. V. Soms heeft dan het felt, dat de K. V. geen argumentatie geven kan, althans geen preciese en gedetailleerde, voor den bewerker het nadeel, dat men bij verschil van diens meening, omtrent een bepaalde Schriftplaats met die van den bewerker van den kommentaar-Bottenburg, zich al gauw van hem losmaakt. Hier is dit zoo niet. De komm.-Bottenburg, pas voltooid, en met het Ev. v. Joh. besloten, heeft tot be-

werker van Joh. Ev. dr Grosheide. Dr Bouma's verdienste blijkt m.i. daaruit, dat men toch niet zóómaar zegt: nu ja, het is maar de K. V. Wie van Grosheide's uitkomst niet altijd overtuigd zou zijn, zal toch met die van Bouma willen rekenen, ook al blijft deze gebonden aan het werkschema der K. V. Overigens heeft Bouma meer stijlverwantschap met Grosheide dan met Greijdanus. K. S.

Nel Verschoor—van der Vlis, „Wie luistert er mee?” 2e dr. J. H. Kok N.V., Kampen.

Aardige vertellingen, die niet veel aanleiding geven voor divinaties naar schrijfters paedagogische opvattingen in detail of grondvragen (die meestal dezelfde zijn). Vlotte teekeningen van Tj. Bottema. Helemaal druk. Leestijd: 4—8 jaar. Volgens omslag. De boog lijkt me 'n beetje té lang gerekte voor snuggerdjes. Maar die zijn tenslotte 'n minderheid. Aanbevelen. K. S.

*. Persoonlijk dankwoord

Het zij me vergund, met een enkel woord in dit blad uiting te geven aan mijn gevoelen van groote erkentelijkheid voor de vriendelijke bewijzen van medeleven, die in de laatste dagen in verband met mijn verjaardag mij zijn geworden. Het zou te veel zijn in dit dankwoord onderscheidenlijk allen te betrekken, die, zakelijk gezien, er in te betrekken zijn. Een enkel woord moge daarom volstaan, waarin ik alles tracht samen te vatten.

Heetgeen het meest verblijd heeft, is de gemeenschaps-oefening van leden van één Kerk, zooda die, niet alleen in brieven en telegrammen, of op andere wijze gebieken is, maar ook in die moete vergadering zich deed zien, waarin, dank zij den arbeid van onderscheiden werkmilités, mij enkele geschenken aangeboden zijn, die alle bij elkaar de verdienste hebben, als ik het zoo mag uitdrukken, dat ze niet hebben bedoeld, den zestig-jarige zoo ongeveer naar de rust te verwijzen, maar hem aan het werk wilden houden. Ik geloof, dat voor iemand, die men op dezen dag flink herinnerd heeft aan het feit, dat zestig jaar een behoorlijke leeftijd is, deze manier van presentjes aanbieden wel zeer sterk troostelijk is.

Het heeft me voorts getroffen, dat óók van personen buiten de Kerken, die ik dienen mag, belangstelling getoond is. Laat mij daarover sober zijn; voorzover het personen betreft, die nog steeds aansprakelijkheid aanvaarden voor de regelen, die in '44 aan alle geloovigen zijn gesteld, stellen deze regelen een muur, die niet kan worden overbrugd, laat staan geslecht, door uitingen van belangstelling voor een persoon. Die rechts- en leerregels waren de eigenlijke kwestie. In die regelen kwam niet de minste wezenlijke verandering. Wanneer het personen betreft uit Kerken, ik denk met name aan de Hervormde Kerk en de Chr. Geref. Kerken, wier streven gericht is op toenadering op een schriftuurlijke basis, heb ik deze teekenen van medeleven aanvaard, en ben er blij mee geweest.

Voorts moge in de toekomst onze arbeid blijven aanbevolen zijn aan Hem, Die alle ding regeert en Die het leven van allen houdt in eigen, vaste hand. K. S.

AAN EEN JONGEREN TIJDGENOOT, No. 24

„The pleasing bar”

Amice,

Je oudejaarsavondoverdenking, — zal die gerust zijn? „Sylvester-avond” behoort onder ons niet tot de „onder praecept” staande feestdagen. Trouwens, hij staat óók niet onder roomsch praecept. Rome zou nog de eenige kans hebben kunnen bieden voor de ijking van Sylvester-avond als feestdag. Je kent toch den naam Sylvester-avond wel als aanduiding van den oudejaarsavond? Welnu, die heele wonderlijke benaming is ontleend aan het feit, dat de roomsche paus Sylvester gestorven is op den laatsten dag van het jaar 335. Een bekend man; onder zijn „regering” is het concilie van Nicea gehouden, en als jij thuis bent in je kerkboek, achterste gedeelte, dan weet je wat dat concilie gedaan heeft, en nog beteekent. Ook gaat het verhaal, dat deze paus Constantijn — den eersten „christenkeizer” — heeft genezen en gedoopt. Maar al is hij een man van betekenis geweest, ook voor ons — die eerste eeuwen waren ook de onze, juist de onze — dat is toch geen reden om een tweeden Decem-berdag te noemen naar een roomschen man? We hebben aan één genoeg, zoo niet te veel. Natuurlijk denk ik aan Sinterklaas.

Maar de oudejaarsavond blijft onzen geest boeien; we schuiven op..... naar 't graf. En 't is den mensch gezet, éénmaal te sterven en daarna het oordeel. Tenslotte is de jaarwisseling niet een droom van ons, maar een instelling van God.

Juist daarom is het gedenken van dien dag ook voor jongeren zoo goed: zou dat een zede van kniesooren zijn? O neen; ze zouden met kniezen ophouden, als ze maar werkelijk „gedachten”. Kniesen is juist een pogen om zich te ontdoen van den elsch-tot-gedachtenis.

Dezer dagen las ik weer eens in den quasi-bijbel der Mormonen. Je hebt wel eens van die secte gehoord; ze heeft veel van zich doen spreken, en heeft er verstand van, te zorgen, dat dat nóg gebeurt. Ook in Nederland zijn ze tegenwoordig weer aan den gang. 't Is lang geleden, dat ik zelf — toen op jouw leeftijd — met een paar vrienden in de plaats waar we samen studeerden, eens op de kamer van één onzer, een ontmoeting had met twee van de apostelen, of zendingelingen der Mormonen. Ze waren er neergestreken, en wilden ons stadsvolkje winnen voor het Mormonisme. En wij zouden nu probeeren hen te verslaan, waar ze bij waren. We hadden ze uit-

genoodigd, om met den bijbel op tafel, zich te laten overtuigen, dat ze een valschen profeet volgden.

Nu, ze waren niet malsch. Ik zal niet zeggen, dat ze den bijbel beter kenden dan wij; want bijbelkennis is geen aangelegenheid van veel teksten uit het hoofd kennen, maar van inzicht in de eenheid van Gods openbaring. We hadden goede leermeesters gehad van huis uit, op school, en later, en we volgden nog dagelijks zulke goede leermeesters. Maar die twee mormoonjes — wel, m'n goeie man, ze kenden teksten, losse teksten, bij de honderden. Ze wisten ook precies, waar ze stonden. Ik herinner me één van die amerikaansche kereltjes: jonge vent, bleek, nerveus, maar zijn bijbeltje in de hand lag geen oogenblik stil. Toen iemand onzer hun betwistte, dat het ware volk Gods speciaal naar Amerika zou overgebracht zijn (je weet, dat de Mormonen in den staat Utah, met name in Salt Lake City, hun centrum, en prachtige „tempel” hebben), toen vloog de hand van den „zending” naar Genesis 49:22. Daar lezen we van den zegen, dien Jacob op zijn zonen legde. Van Jozef sprak Jacob: „His branches (Hebr. daughters!) run over the wall: zij takken (dochteren) loopen over den muur. Heel wat engelsche en amerikaansche bijbeluitleggers vermelden bij wijze van kanteekening, dat het hebreeuwache woord „banooth” al wordt het vertaald door „takken”, ook, en wel meestal, „dochteren” kan beteekenen. Dat doet trouwens onze Statenvertaling ook. Nu laat ik dien tekst en die exegese verder rusten; we zijn maar gewone menschen. Maar die mormoon versloeg alle geleerden in éénen: de takken van Jozef liepen over den muur, den „wall”; die muur was de Atlantische Oceaan, die zoo heel lang scheiding tusschen de volkeren gemaakt had; en dus waren de takken van Jozef's wijnstok (of woudt u lezen: zijn dochters? dat mocht ook wel, de Mormonen hielden vaak meer dan één vrouw erop na) heengetrokken over den Atlantischen Oceaan. Het daagt weer in het Westen: Utah! Je ziet, dat Hitler niet de eerste geweest is, die het had over den Atlantik-Wall. Maar die moest dan alle „takken” tegenhouden. —

Nu dan, die Mormonen met hun vreemde denkbeelden interesseeren ons verder niet. Ik wil naar den oudejaars-avond terug. Op de laatste bladzij van hun „Boek van Mormon” (dat is dan die quasi-bijbel van hen) staat, in het laatste vers:

And now I bid unto all, farewell. I soon go to rest in the paradise of God, until my spirit and body shall again re-unite, and I am brought forth triumphant through the air, to meet you before the pleasing bar of the great Jehovah, the eternal Judge of both quick and dead. Amen !).

Heb je ook niet eventjes vreemd opgekeken, toen je daar las: the pleasing bar? De plezante bar van Jehova? Jehova's aangename, behaaglijke „bar”? Voor die aangename bar hoopt de schrijver zijn lezers weer te ontmoeten, straks, als ze door de lucht zijn gevoerd, om den Heere te ontmoeten. O nee, er staat iets anders: om elkaar (!) te ontmoeten. Die „pleasing bar” komt trouwens niet alleen aan het slot van dezen mormoonen „bijbel” voor, ter plantse waar de echte bijbel heeft: Die deze dingen getuigt zegt: ja, Ik kom haastig, ja, kom, Heere Jezus. Maar dezelfde uitdrukking, en vrijwel dezelfde volzin, wordt ook op een andere plaats van het Boek van Mormon gevonden: The Book of Jacob (broeder van Nephi), 6:13.

Nu moet je eerlijk blijven, en geen plezant misbruik maken van het feit, dat het woord „bar” herinneringen wekt aan kroegen, salons, en een toonbank met hooge krukken, waarachter een mixer, die allerlei alcoholische dranken uitrekt aan de klanten. Behalve een buffet, een gelagkamer, kan het woord ook beteekenen: slagboom, barrière, afsluitboom, maatstrep, balk, balie. En bij dat laatste woord zijn we al de gelagkamer uit, en de rechtszaal binnengestapt. Ook de engelsche bijbel kent het woord „bar”: Job 38:10: „grenzen en deuren” van de Statenvertaling heeten daar „bars and doors” (van den oceaan). En in Jona 2:6 zegt de biddende Jona: The earth with its bars closed upon me for ever: de grendelen der aarde sloten zich voor mij voor eeuwig.

Ook over het boek van Mormon nil nisi bene: niets dan met goede reden en op goede wijze. Die „pleasing bar” moet wel de Balie zijn, waarachter de Rechter zit van hemel en van aarde.

Maar dat woord „pleasing”, — aangenaam, genoeglijk — hoe denk jij daarover? Is het niet een tikje overmoedig? Is het niet te zeer een trotseeren van den „hoogen”, en „verheven” en „verschrikkelijken” troon? Spreek zóó iemand, die pas gelezen heeft: Ik zag een grooten witten troon, en Dengene, die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloeden (Openb. 20:11)?

Laten we maar kort zijn. De ideeën, die de Mormonen aangaande den hemel en de zaligheid hebben, wel, ik hoop dat je er nooit iets van zult „smaken en proeven”. En het woord „pleasing” als technische term is een grofheid. Zóó opvallend, dat het mij treft, dat de nederlandse uitgave (Amsterdam 1890) wel in de eerste plaats (Boek v. Jacob, 6:13) als vertaling geeft: „den aangename rechterstoel van God”, doch de tweede maal (aan het eind) dezelfde uitdrukking weergeeft met: den grooten rechterstoel van „den grooten Jehova”. Eerlijk is die vertaling niet. Je voelt: het is mis met dat „pleasing”. Ook al kent de engelsche bijbel de woorden „pleasant” en „pleasantness” en „please” en „pleasure” in allerlei teksten, waar het met ons woord „plezier” niets te maken heeft.

En toch, en toch.....

En toch, beste kerel, als jij en ik op oudejaarsavond niet kunnen zeggen: „daarom verwachten wij dien grooten dag met groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods in Jezus Christus onzen Heere”, wel, dan hebben we iets niet beleiden, dat wij toch zeggen te belijden. Het is de grendel, de „bar” van onze Belijdenis, het zijn haar laatste woorden.

Want hoe het zij: the pleasure of the Lord shall pros-

1) En nu, ik bid u allen vaarwel. Ik ga spoedig tot de rust in het paradijs van God, totdat mijn geest en lichaam zich wederom zullen vereenigen, en ik triumfeerend ben heengedragen door de lucht, om u te ontmoeten voor de aangename „bar” (zie vervolg van het artikel) van den eeuwig Rechter van levenden zoowel als van dooden.